

6

10

12

16

Inhoud

De mening van de straat/Volgens de expert
 De Riepe Businessclub
 Thuis in muziek
 Jaap Krol
 Gekkenwerk
 De lamme en de blinde
 Armin
 Kunst op straat
 Kruiswoordcrypto
 Recht en krom
 Mien kiek op koartn

De Riepe is een uitgave van
 stichting WerkPro

REDACTIE-ADRES
 Groningen
 Postbus 1577
 9701 BN Groningen
 Tel.: 050 - 5791818 of 06 - 29496677
 e-mail: riebe@werkpro.nl
 website: www.deriepe.nl
 bankrek. 685757617 t.g.v. straatmagazine
 De Riepe
 Leeuwarden
 Tel 058-2932670
 email: riebe@werkpro.nl

redactioneel

In september begint het gewone leven voor de meeste mensen weer. Vakanties zitten erop, de plicht roept, de baas eist je tijd weer op. Scholen beginnen aan een nieuw jaar, sporten en muzieklessen gaan weer van start. Nog even en de volgende zomervakantie wordt alweer gepland.

Op straat heerst nooit een vakantie stemming. Elke dag is hetzelfde. Wij dakhebbende mensen voelen ons vaak gejaagd, we hebben nauwelijks tijd om stil te staan door onze drukke levens, dus die paar weken er tussenuit in de zomer zijn heerlijk en welverdiend.

Mensen die op straat leven zijn continu op jacht. Naar drugs, naar een slaappleats, naar een manier om regeltjes en bemoeizucht te ontwijken. Naar liefde. Zonder een dag vrijaf. Nooit kunnen ze eens een stap opzij doen om de wereld rustig voorbij te laten razen zonder zelf mee te doen.

Geen wonder dat straatlevens eerder "opgaan" dan het gemiddelde "gewone" leven. Natuurlijk, slecht eten en middelengebruik zijn desastreus voor lichaam en geest. Maar ik denk dat dat eeuwige jagen zonder een moment vrijaf dat net zo goed is, misschien nog wel erger.

Ik ben eigenlijk altijd wel blij als ik weer aan de slag kan. Een paar (natte) zomerse weken vrij zijn is lekker, maar het ritme van vroeg opstaan, dochter naar school brengen, hond uitlaten en fijn aan het schrijven gaan heeft daarna ook wel weer wat. En dat clubje, vriendinnetje, die zwemles, paardrijles, muzieklles, doktersafspraak, theatervoorstelling, verjaardag, garage en dierenarts – daar komen we ook wel. Op vrijdag is het altijd allemaal weer gelukt. Vooral omdat er altijd dat vooruitzicht is van een weekend, of een paar dagen vrij.

Wat een luxe om te hebben: een gejaagd bestaan waar je af en toe even uit kunt stappen.

Saffira Rijkee

HOOFDREDACTEUR
 Saffira Rijkee

PROJECTBEGELEIDING
 Hans Barends

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE
 Armin
 Bertram E. Bol
 Carlien Dubben
 Eddy Sikma
 Erik Bies
 Gerard Lohuis
 Gerard Rozeboom
 Heiko Eckert
 Henk Puister
 Jaap Krol
 Janpieter Buskes
 Mireille van den Broek
 Riet Verhoeven
 Welmoed van Dijken

FOTOGRAFIE
 Bertram E. Bol
 Pé Chan
 Susan Schuls

STRIP
 Ido Dijkhuis

PUZZEL
 Henk Jongebloed

VORMGEVING
 Harm Naaijer
 Stephan de Clerck (pag 20/21)

DRUK
 Van Liere, drukkers, Emmen

2 MET DANK AAN
 Leger des Heils, DATA-team
 Assen, en Zienn voor de welwillend ter beschikking gestelde distributiefaciliteiten, subsidienten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine.
 En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiairs zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden

SPECIALE DANK
 Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers, dichters, tekenaars en fotografen uit de groep van dak- en thuislozen

BEGELEIDING
 VERKOPERS
 Dururke Bijleveld
 Greet Lukkien
 Louis de Blecourt
 Maynard Schut
 Amanda Lambers
 Martin Smit
 Bas Letens
 Karin Harens

colofon

De Riepe, (Gronings voor trottoir) is hét straatmagazine voor Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand en is een initiatief van stichting WerkPro.

Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben.

Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €1,80. Daarvan is 60 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

concept

CHRISTIANA F. EN HAAR VERHAAL

zijn voor veel mensen nog steeds omgeven door onduidelijkheden.

De Riepe deed een onderzoekje.

HELAAS, WE GAAN NIET NAAR PARIJS...

De Amsterdamse daklozen – zowel dames als heren – hebben de Dutch Homeless Cup dit jaar weten te bemachtigen en maken in Parijs kans op de World Homeless Cup. Bertram E. Bol versloeg voor u de laatste wedstrijd die in Nederland gespeeld werd.

ALS ALLES ANDERS BLIJKT DAN JE DACHT

kun je danig in de problemen raken. Haar leven was al moeilijk en toen verdween op een dag ook nog Maria's man, met achterlating van dozen onbetaalde rekeningen waar ze niets van wist. Limor hielp haar de boel weer op de rit te krijgen, zij helpt Limor inmiddels als vrijwilligster.

3

13e jaargang, september 2011

Op de voorkant:

Wanneer je plotseling naar de Voedselbank moet
Fotografie: Susan Schuls

Achter:

Een kunstkaart van een cliënt van BinG (Bemoeizorg in Groningen).

De volgende uitgave zal verschijnen op of rondom 1 oktober 2011

DONATEUR WORDEN? Bel of mail naar het redactieadres voor meer informatie.

OUDE NUMMERS verkrijgbaar bij de redactie.

Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het redactieadres.

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

Mening van de straat

‘Lone wolf’, een term die de laatste maand vaak viel. Een terroristische eenling die moeilijk te stoppen is omdat niemand weet of verwacht waar hij of zij mee bezig is. Recent voorbeeld is de Noor Anders Behring Breivik. Hoe komt iemand zover? Door een psychische ziekte? Of is er een meer maatschappelijke oorzaak?

Werkt individualisering het ‘Lone Wolf’ verschijnsel in de hand?

Iemand die tot een massamoord in staat is, is simpelweg gek denkt Louise. ‘De maatschappij de schuld geven is wel wat makkelijk. Volgens mij had het niet zoveel uitgemaakt als die man in Noorwegen mensen om zich heen had gehad, in zijn hoofd is hij toch niet goed, met of zonder vrienden.’

Stefan: ‘Ik denk dat er inderdaad niet genoeg controle is op mensen die helemaal alleen leven en niemand hebben. Van eenzaamheid kun je heel depressief raken en daardoor kun je weer rare dingen gaan denken en doen. Al kiezen sommige mensen er natuurlijk zelf voor om alleen te zijn’.

David denkt dat er niets nieuws aan het Lone Wolf verschijnsel is. ‘Dit soort dingen speelt altijd toch al. Eens in de zoveel tijd staat er een gek op die dit soort dingen doet. Er zijn zat mensen met dezelfde ideeën die ze niet uitvoeren. Dit zal nog veel vaker gebeuren. Persoonlijk denk ik dat de media een grote rol spelen want die brengen steeds de paniekberichten waar mensen heel gevoelig voor kunnen zijn. Alles wordt enorm opgeblazen in het nieuws, vaak niet volledig en verdraaid. Ik denk dat Breivik juist wel een binding heeft met de maatschappij, hij heeft het toch gedaan om een verandering in de maatschappij te brengen, dus hij is daar bewust mee bezig.’

EMMER DAKLOZEN VERDELLEN INGEZAMELDE KLEDING LEGER DES HEILS

Ruim twintig dak- en thuislozen uit Emmen verzorgen sinds deze maand de voorbereiding en distributie van de Leger des Heils-kledinginzameling.

Zij zorgen ervoor dat de inzamelzakken bedrukt worden en door heel Nederland verzonden worden. De organisatie liet dit werk tot voor kort door een bedrijf uitvoeren maar kiest nu voor de dak- en thuislozen uit Emmen. De groep kan daarmee werkervaring opdoen en het levert nieuwe contacten op.

UTRECHT WIL ALLEEN ‘EIGEN’ DAKLOZEN

Daklozen in Utrecht die van elders komen mogen vanaf deze zomer geen gebruik meer maken van de speciale voorzieningen. Door die voorzieningen is Utrecht voor daklozen aantrekkelijk.

Doordat er zoveel daklozen naar Utrecht komen raakt het budget snel op, waardoor de zorg voor daklozen uit de regio in het gedrang komt, zo stelt de gemeente.

Vanaf juli wordt bij de nacht- en crisisopvang gecontroleerd of een dakloze uit Utrecht komt of dat hij er al minimaal twee jaar verblijft. Is dat niet het geval dan wordt de dakloze overgedragen aan de regio waar hij of zij thuishoort.

Volgens een woordvoerder van de gemeente is Utrecht niet de eerste met dit beleid. Onder meer Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zouden al zo te werk gaan. Den Haag heeft dit bevestigd, maar naar eigen zeggen in mildere vorm. Het beleid zou binnen de afspraken van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten passen en landelijk gelden.

TAAKSTRAFFEN VOORTAAN HERKENBAAR UITGEVOERD

Tot een taakstraf veroordeelden moeten tijdens hun werkzaamheden voortaan een hesje dragen met de tekst ‘Werkt voor de samenleving’ en het logo van Reclassering Nederland. Dat heeft directeur van Reclassering Nederland, Sjef van Gennip onlangs bevestigd naar aanleiding van berichtgeving in De Telegraaf.

‘De samenleving heeft een vertekend beeld van taakstraffen. Met het dragen van de hesjes willen we tot uitdrukking brengen dat mensen die iets verkeerd hebben gedaan ook tot andere dingen in staat zijn.’ Het is volgens Van Gennip zeker niet de bedoeling om de taakgestraften met de hesjes aan de schandpaal te nagelen.

Volgens Van Gennip reageert het publiek enthousiast op deze aanpak. Dat bleek volgens hem al uit proeven in verschillende regio’s. Ook in Engeland, waar deze aanpak al een tijdje aan de gang is, levert het positieve reacties op, aldus de directeur van Reclassering Nederland.

Behalve het dragen van de hesjes is het de bedoeling dat mensen die een taakstraf krijgen deze ook snel uitvoeren. Zo hebben een paar weken geleden ongeveer twintig personen die op de Tilburgse kermis zijn opgepakt voor lichte vergrijpen, zichtbaar een taakstraf uitgevoerd op het kermisterrein. In Nederland worden jaarlijks ongeveer 30.000 taakstraffen opgelegd.

(Bron: ANP)

Volgens de expert

Lone Wolf is niet alleen een stad in de Amerikaanse staat Oklahoma, het is ook een term die gebruikt wordt voor – bijna ongreepbare – terroristische eenlingen.

Eenlingen als Breivik zijn geen nieuw verschijnsel

Zo’n beetje ieder weldenkend mens distantieert zich van de ideeën van de Noor Anders Breivik, maar al lang voor dat gebeurde distantieerde hij zich van de rest van de wereld. Hij is niet gek; daarvoor is hij jarenlang veel te berekenend bezig geweest, aldus de Noorse veiligheidsdienst.

Maar hij was wel alleen. Hij bemoeide zich met niemand en niemand bemoeide zich met hem. Het gevaar bij mensen zoals hij is dat ze gemakkelijk op kunnen gaan in steeds radicalere denkbeelden zonder dat iemand ze corrigeert of ze terug probeert te brengen naar de werkelijkheid.

Volgens Coalitie Erbij is meer dan een miljoen mensen extreem eenzaam in Nederland, ze leven sterk geïsoleerd in een samenleving die sowieso al steeds meer leeft onder het motto: red jezelf. Dit is absoluut geen pleidooi voor die ‘arme eenzame Breivik’; de man zou het daglicht nooit meer mogen zien, daar kunnen we kort over zijn. Maar feit is dat al deze eenzame mensen in ons land niemand hebben op wie ze een beroep kunnen doen. Feit is ook dat de meeste extreme geweldsdelicten gepleegd worden door sociaal geïsoleerde mensen. Niet voor niks wordt waarschijnlijk gekozen voor het woord wolf, om een terroristische eenling te beschrijven. Wolven zijn sociale dieren die de omgangsvormen en gebruiken binnen hun roedel nodig hebben om te overleven. Een ‘lone wolf’ komt wel voor, maar is een uitzondering. Een wolf zondert zich af van zijn groep als hij ziek is, niet opgewassen tegen de agressiviteit van de alfawolf, of omdat er niet genoeg voedsel is. Allemaal noodorzaken dus. In de regel gaat een lone wolf dood in zijn eentje. In principe zie je hetzelfde gebeuren bij mensen, zij het iets subtieler.

Terrorismeonderzoeker Beatrice de Graaf denkt dat eenlingen als Breivik geen nieuw verschijnsel zijn en dat het vooral media zijn die er grote ophef over maken en doen alsof het een nieuwe dreiging is. Geheime diensten hebben het er al jaren over. In een interview met BNR Nieuws Radio zegt De Graaf dat Breivik desondanks niet tegen te houden was omdat eenlingen als hij nog lastiger te achterhalen zijn dan georganiseerde terreureenheden. Ze kiezen er bewust voor met niemand te communiceren om zo onder de radar te blijven. Inlichtingendiensten kunnen hooguit scannen op bepaalde eigenschappen zoals verstrekte wapenvergunningen.

tekst WELMOED VAN DIJKEN
fotografie SXC.HU

Wir kinder vom Bahnhof Zoo

Ik was een impulsieve en experimentele tiener. Mijn moeder wist dat dit een potentieel desastreus combinatie is en bracht mij op geheel eigen wijze in contact met een tweede combinatie, te weten oplettendheid en gezonde angst. Rond mijn vijftiende kreeg ik van haar het boek Christiane F - Wir Kinder Vom Bahnhof Zoo, in het Nederlands vrij vertaald naar Verslag van een Junkie. De neerwaartse spiraal die Christiane met de kracht van een orkaan de afgrond in drukte, maakte op mij zo'n onuitwisbare indruk dat ik van de weeromstuit nooit verder ben gekomen dan de welbekende stonerfase.

Christiane was voor mij het boegbeeld van hoe het niet moet, en voor vele anderen, zou je denken. Vreemd genoeg leken veel jongeren lering uit haar wilde levensverhaal te onttrekken, en ontstond er admiratie voor Christiane. Haar kleding werd gekopieerd, en vooral ouders vreesden voor wat zou volgen. Ik ben haar echter altijd dankbaar geweest, en vraag me geregeld af hoe het nu met haar zal gaan.

Christiane werd medio jaren zeventig 'ontdekt' door Kai Herman en Horst Rieck, indertijd verslaggevers voor het nieuwsmagazine Stern. Het plan was om een artikel te schrijven over de Berlijnse drugscene, en Christiane twee uur te ondervragen. Dit werden twee maanden, waarmee de basis voor een cultklassieker werd gelegd. Christiane vertelde in alle eerlijkheid over haar strubbelingen met drugs-

gebruik, en later de prostitutie om haar dure en veelvuldige verslaving te bekostigen. Ook haar door wanhoop overspoelde moeder kwam aan het woord, die alles probeerde maar constant met een natte krant op de neus werd gemept. Christiane F. was De Moeder Van David S., maar dan non-fictief en vele malen rauwer.

Christiane heeft door haar verslaving vast het nodige geld verloren, maar ook absoluut verdiend. Het boek werd een onnoemelijk succes en maakte haar tot een West-Europees icoon. Bahnhof Zoo –waar het leeuwendeel van het boek zich afspeelt – werd een toeristische trekpleister. Het werd toepasselijk samengevat: ‘Vroeger gingen we naar de muur, nu naar Bahnhof Zoo’. In 1981 werd het boek verfilmd, met een concert van David Bowie, die speciaal voor de film werd opgenomen. Wederom een doorslaand succes. Christiane zou in de hoogtijdagen een miljoen Reichsmark aan het boek en de film hebben verdiend. Tot op de dag van vandaag krijgt ze jaarlijks zo’n 20.000 dollar aan royalty’s op haar rekening bijgeschreven.

Goed nieuws voor Christiane, die mede door haar nieuwverworven bekendheid en rijkdom wist af te kicken en een nieuw levenspad insloeg, namelijk dat van rolmodel. Vooral Duitse ouders waren niet blij met zowel film, boek, als Christiane zelf. Christiane werd geadoreerd, waardoor drugsgebruik en een wilde scene werden opgehemeld en geromantiseerd. Er werd gevreesd voor copycatgedrag. Geen irreële angst, als je je bedenkt dat zelfmoorden van rocksterren geregeld gekopieerd worden en drugsgebruik meer dan eens het plakkaat van ‘cool’ krijgt opgespeld. Gelukkig was deze vrees relatief ongegrond, en bleef het voor jongeren bij het onschuldige kopiëren van Christiane’s kleding. Christiane leek haar lesje te hebben geleerd en er een aardige som geld aan te hebben overgehouden. Eind goed, al goed?

In eerste instantie leek dat wel het geval. Christiane kreeg een relatie met de in Duitsland nog steeds gerenommeerde muzikant Alexander Hacke en nam onder de bandnaam Sentimentale Jugend zelf ook een handvol platen op. Daarnaast speelde ze in twee films. Geen cameo, maar een van de grotere rollen. Neonstadt is gesitueerd in Munchen en gaat over het leven en de problemen van eindexamencandidaten op de Film-Hogeschool in de jaren ‘80. Decoder gaat over muzak, een kunstmatig product dat muziek decodeert. Oh, dat. Geen culturele hoogstandjes, en ironisch genoeg heten de personages die Christiane portretteert Christiane en Christiana. Toevallig. Toch leek haar toekomst vele malen rooskleuriger dan haar roemruchte verleden. Geef een adolescent die de vruchten van drugs al eens heeft geproefd echter een bom duiten en het noodlot zal ooit eens toeslaan.

Na turbulente jaren in de Verenigde Staten en Griekenland waarover weinig tot niks bekend is, keerde Christiane in 1993 weer terug naar Duitsland, waar ze als boekbinder aan de slag ging. Niet lang na haar terugkeer in het hol van de leeuw begonnen verhalen over een terugval rond te zwermen. Christiane gebruikte dagelijks een dosis methadon om van de heroïne af te blijven, maar liet zich in 1994 toch in een afkickkliniek opnemen. Ook heeft ze in het gevang gezeten voor drugsgerelateerde praktijken. Door de jaren heen heeft Christiane meerdere keren in afkickklinieken gezeten, maar kreeg in 1996 toch haar eerste en enige zoon, Jan-Niklas. In 2008 raakte ze de voorgedij kwijt. Ze had met haar toenmalige vriend plannen om naar Amsterdam te verhuizen. Bureau Jeugdzorg kreeg hier lucht van en ontnam haar de zorg. Naar het schijnt heeft Christiane hem weer teruggenomen en is met de noorderzon naar Amsterdam vertrokken. Enkele maanden later is ze alsnog met haar zoon naar Berlijn teruggekeerd, waar hij door maatschappelijk werk is overgenomen. Hij woont voorsnog in een woongroep en Christiane

heeft de voorgedij nog niet teruggekregen. 2008 was niet haar eerste periode in Amsterdam. Eind jaren negentig werd ze door vrienden in onze hoofdstad als vermist opgegeven en hingen er verschillende posters van haar door de stad.

Het ziet ernaar uit dat Christiane weer in haar oude patroon is vervallen. Ze wordt nog steeds gecontacteerd door Duitse media om te zien hoe het haar inmiddels vergaat. Door haar drugsgebruik blijft het moeilijk om haar te lokaliseren. Het laatste bericht dateert uit januari 2011, toen haar tas door de politie werd doorzocht op Moritzplatz, een ander station in Berlijn, met veel achterafgelegen drugsgebruik. Er werd echter niks bij haar gevonden en ze is niet opgepakt.

Geef een adolescent die drugs al eens heeft geproefd een bom duiten en het noodlot zal ooit eens toeslaan

Door de jaren heen heb ik niet alleen veel aan Christiane F. teruggedacht, maar ook aan haar moeder, Detlef en Babsi. Christiane’s moeder kwam een paar jaar geleden in een Nederlands artikel aan het woord, waarin ze zich hardop afvroeg of ze Christiane weer overal op straat moest zoeken om haar van ‘die troep’, weg te houden. Christiane zal nu in principe oud en wijs genoeg moeten zijn om haar eigen consequenties op te dweilen, maar de liefde van een moeder is onvoorwaardelijk, en het ziet ernaar uit dat ook de moeder van Christiane na een jarenlange rustperiode midden jaren ‘90 weer terug was bij af.

En dan Detlef, het vriendje van Christiane, en haar mannelijke variant. Ook hij was zwaar verslaafd en prostitueerde zich als laatste redmiddel om in zijn verslaving te voorzien. Wie herinnert zich niet de huiveringwekkende scène uit de film waarin hij en Christiane in een kille kamer cold turkey raken en de muur met bloed onderkotsen? Detlef schijnt na een periode in detentie te zijn afgekickt. Hij zou een nieuwe vriendin hebben en gehandicapten vervoeren. Detlef lijkt een van de weinige kinderen van Bahnhof Zoo te zijn die op zijn pootjes is geland.

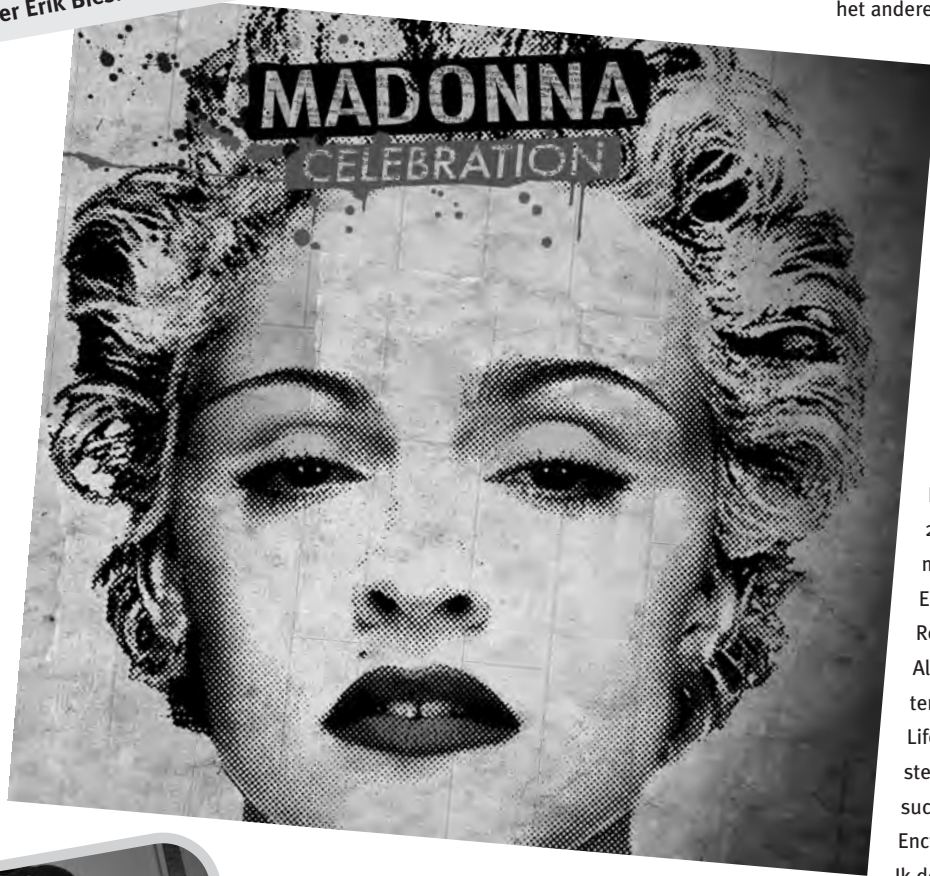
Minder gelukkig waren Babsi, Axel en Atze. Alledrie stierven zij in het boek aan een overdosis, en drukten zo menig tiener met de neus op de feiten. De dood van Babsi zorgde voor grote ophef in Duitsland, aangezien zij met haar piepjonge leeftijd van veertien jaar de jongste persoon ooit was die aan een overdosis stierf in Duitsland, en zodoende het Duitse drugsgebruik onder jongeren echt aan het licht bracht. Kort voor haar dood maakte zij een tekening. Een passage uit het onderschrift: *Al deze last komt voor de helft uit mijn verlangen naar de dood. Het lijkt erop dat ik de dood zo lief heb dat ik het niet wil tegenhouden. Ik heb maar één ding in mijn hoofd.*

Om van te huilen, en toch was dit de kracht van Christiane F - Wir Kinder Vom Bahnhof Zoo. Waar rocksterren drugsgebruik zowaar glamorous laten lijken, focust Christiane F zich op de andere zijde, die van drugs zonder miljoenen. Prostitutie, de eeuwige jacht naar je nieuwe shot, het rondom ranzige afkicken en als dat niet lukt, je allerlaatste shot, ook wel het gouden shot. Het blijft eeuwig zonde dat het Christiane niet beter is vergaan, en toch hoop ik dat ze weet dat ze veel mensen met haar verhaal aan inzicht heeft geholpen. Ik hoop op een goede afloop voor haar, maar vrees het ergste. Van haar heb ik juist geleerd dat je sommige aanlokkelijke dingen niet moet proberen, omdat het dan verdorft moeilijk wordt om ervan af te blijven.

Thuis in

muziek

Gerhardt is muzikant. Hij treed solo op onder de naam Gerhardt. Ook speelt hij piano/koebel/backings in Beans & Fatback. Hij hoort vaak nieuw, fris en opkomend talent. Elke maand stuurt Gerhardt een CD op naar de Riepe. Deze wordt vervolgens gerecenseerd door een Riepeverkoper, samen met schrijver Erik Bies. Deze maand:

Omdat het mij niet gelukt is de nieuwe cd met Atze te bespreken vóór de deadline, volgt hier weer een alternatieve Thuis in Muziek. Waar zal ik het over hebben? Over "Desire" van Bob Dylan, de mooiste cd die ooit is gemaakt? Nee, dat kan een andere keer wel, het is misschien ook meer een cd voor de winter en dat is het nog niet. Lady Gaga? Nee, daar heb ik (nog) niet genoeg over te vertellen. Is Lady Gaga te vergelijken met Madonna? Madonna scoort al zeventwintig jaar hits en heeft al zo'n twintig cd's gemaakt. Dat moet Lady Gaga nog maar zien te halen. De eerste hit van Madonna in Nederland was Holiday. Het nummer kwam in maart 1984 de hitlijsten binnen, een paar weken na "Girls just want to have fun" van Cyndi Lauper. Ik was toen zeventien. Eigenlijk vond ik Lauper beter dan Madonna, maar erg veel aandacht besteedde ik aan beide niet, ik draaide voornamelijk Bob Dylan. Die vond ik beter dan alle popmuziek. Ik hoorde de muziek van Madonna af en toe als het ergens gespeeld werd of als er een radio aanstond. Mooie muziek vond ik het vanaf het begin al wel. Eigenlijk was het ene nummer nog mooier dan het andere.

Ik herinner mij nog de zomer van 1987 toen "La Isla Bonita" een grote hit was. Dat was toch wel een heel mooi en zomers, zeg maar gerust exotisch nummer.

Toch heeft het nog jaren geduurd voor ik een cd van Madonna kocht, om precies te zijn was het in mei 2004. Het was de cd "Remixed & Revisited" uit 2003. Een live cd met zeven nummers. Opvallend is dat de muziek erg hard was en dat kan ook mooi zijn, maar hardrock was het gelukkig niet.

Er wordt wel gezegd dat Madonna helemaal niet zingen kan, maar ik vind haar stem juist erg mooi. Op Bob Dylan is hetzelfde van toepassing, zijn stem heb ik ook altijd mooi gevonden, al zingt hij tegenwoordig niet zo mooi meer. Over de kwaliteit van de stem van Cyndi Lauper wordt niet gediscussieerd, die is gewoon goed.

De volgende cd van Madonna die ik kocht was "American Life", ook uit 2003. Ik vind het nu, nu ik alle cd's van Madonna heb, nog steeds haar mooiste cd. Een opvallend mooi nummer op deze cd is "Nothing Fails". Een live versie hiervan staat op de eerdergenoemde "Remixed & Revisited". Ik weet niet welke versie ik het mooist vind.

Als Madonna nog maar een kind is, sterft haar moeder. Over deze gebeurtenis zingt zij in het nummer "Father and Mother" op de cd "American Life". Overigens schrijft Madonna veel van haar nummers zelf en de teksten die zij schrijft zijn helemaal niet slecht. Ik denk dat zij, ondanks haar successen, door veel mensen onderschat wordt. In Oor's bekende Pop-Encyclopedie bijvoorbeeld, wordt zij 'een middelmatige zangeres' genoemd. Ik denk niet dat Madonna deze encyclopedie gelezen heeft en gewoon doorgaat met muziek maken.

De meest recente cd van Madonna die ik gekocht heb, is Celebration uit 2009. Iedereen die niet echt van Madonna houdt, maar de liedjes toch wel leuk vindt, kan ik deze dubbel-cd aanbevelen. Er staan maar liefst zesendertig songs op, zowel kleine als grote hits, en de cd biedt een overzicht van haar muziek van 1984 tot en met 2009. Madonna vernieuwt zichzelf voortdurend en daarom ben ik nieuwsgierig naar haar toekomstige cd's. Zij is en blijft een boeiende artiest en kunstenaar, ook in de eenentwintigste eeuw.

Atze

Erik

Voor de goede zaak DE RIEPE BUSINESSCLUB

elkien

ABACUS ACAPUNCTUUR
ADVIESBURO KIND EN TECHNIEK
AKSION, GLIMMEN
ALGEMEEN BELANG, GRONINGEN
ALY PEPPING BNO, THESINGE
APOTHEEK HANZEPLAAT, GRONINGEN
ARTA VERSLAVINGSZORG
BAKKER CREBAS
BAM TECHNIEK- REGIO NOORDOOST
BOEKHANDEL GODERT WALTER, GRONINGEN
BOUWKUNDIG ADVIESBUREAU VAN DER PLAS B.V., GRON.
BUREAU CAZ LEEUWARDEN
CDA GEMEENTERAADSFRACIE GRONINGEN
COJAVA / CONNY VAN DER VAART, LEEUWARDEN
COMMUNICATIEBUREAU OPEN.GRONINGEN
COUNSELINGCENTRUM STADSKANAAL
DAGBLAD VAN HET NOORDEN, STADSREDACTIE
DE HUISMEESTERS, GRONINGEN
DE KONING TE RIJK
DMM WEBSOLUTIONS BV, GRONINGEN
DE CATERAARS, GRONINGEN
DE HAAN ADVOCATEN GRONINGEN
DE PRESENTATIE, SITTSWERD
DIGNO BV, HAREN
DIK BIKE CENTRE GRONINGEN
DOESBURG AUTOVERHUUR GRONINGEN
DRUKKERIJ VAN LIERE, EMMEN
FILMTHEATER EN CAFE IMAGES
GRONINGEN, BUREAU STADJERSPAS
GRONINGSE KREDIETBANK
HARM NAAIJER, ONTWERPER GRONINGEN
HET FUNDAMENT, GRONINGEN
HET NOORDEN COMMUNICEERT
HET RAADHUIS VOOR ONRDEREND GOED
HOMEOPATEN HOOGEZAND, VRIESCHELOO EN WOLTERSUM
IMPULS GRONINGEN
INGENIEURSBUREAU WASSENAAR B.V., HAREN
INSTALLATIEBEDRIJF WOLTERS
POLDEJONG & PARTNERS, GLIMMEN
INVERKO PLASTICS LEEK
KAW ARCHITECTEN EN ADVISEURS
KIKKERPRINT GRONINGEN
KINDEROPVANG WOLKEWIETJE
KLUZZENBEDRIEF JAN
KOMPAS ZUIDLAREN
KONINKLIJKE VAN GORCUM, ASSEN
KRINGLOOPBEDRIJF GOUDGOED
KUNSTSCHILDREIN REIN POL, STEDUM
LEFIER STADGRONINGEN
LIATELIER GRONINGEN
LISETTE HOLSLAG GRONINGEN
MARJO VAN DIJKEN
METAWARE HAREN
NELLIAN DIJKEMA EN ANNA POPPINK
UITVAARTVERZORGING EN -BEGELEIDING
ELKIEN FRIESLAND
NIJESTEE GRONINGEN
NOBACK INGENIEURSBUREAU, GRONINGEN
NOORDERLINK GRONINGEN
NOORDERPOORTCOLLEGE GRONINGEN
OLD BURGER WEESHUIS, LEEUWARDEN
T OORTJE SIERADEN
PATRIMONIUM
PINKSTER SCHILDERWERKEN, ASSEN
PRAKTIKOS
REISBUREAU INTERNOORD, GRONINGEN
ROTTINGHUIS AANNEMINGSBEDRIJF BV
SCHILDERS DE VRIES, GRONINGEN
GRONINGEN SEAPORTS
SEAL PRODUCTIONS, ZOUTKAMP

*Traditionele Chinese geneeskunde
Projecten en advies voor techniek in de basisschool
Coaching – loopbaanbegeleiding – re-integratie
Uitvaartverzorging en -verzekering
Mooi te zien op www.alypepping.nl
Medicijnen werken beter dankzij uw apotheker
Introductiecentrum Hamingen
Uw warme bakker sinds 1880
We maken samen
Dat is pas lezen!
Iedereen verdient een dak boven zijn hoofd
Bureau voor fondsenwerving en trajectsubsidie
"een fractie met hart voor de stad"
Praktijk voor pedicure en massage
Ideeën liggen op straat
[coaching&conflictsituatie www.counselingcentrum.nl](mailto:coaching&conflictsituatie@www.counselingcentrum.nl)
Niet dakloos, wel altijd op straat
woningcorporatie
Praktijk voor Shiatsu Therapie en massage
Oplossingen die werken
Partycatering voor bedrijf en particulier
Twintig jaar met recht de beste
Presentatietrainingen, mediatrainingen en coaching.
Computerservice op maat: www.digno.nl*

*Sinds 1955 www.doesburgautoverhuur.nl
Kleurrijke communicatie
't filmtheater van het noorden
Kortingspas voor alle stadjes
De sociale bank van Groningen
www.harmnaaijerbno.nl
Loopbaanadvies, re-integratie en mental coaching
Strategie, tekst, beeld, vormgeving/www.hnc.nu
Makelaardij- Taxaties- Onteigening- Planschade
'gezond genezen'
Preventie fysieke klachten in het werk
Adviseur bouwconstructies
Waarborginstallateur, voor alle installaties
Vergroot inzetbaarheid van mensen in organisaties
Groothandel in grondstoffen voor de plasticindustrie
Specialist in vernieuwing van stad, dorp en wijk
Voor het bedrukken van textiel. In 1 tot 8 kleuren
Vertrouwde en flexibele opvang in Groningen-Zuid
Veur putjederij in en omt hoes
Overzicht in financiën
Betrouwbare partner in drukken en uitgeven
Goedkoop en milieuvriendelijk: een ruim assortiment
www.reinpol.nl; figuratieve schilderkunst
"wonen met karakter"
Zilveren edelsteensieraden, beelden, mineralen, kleden
Communicatie met zorg
Tweede kamerlid PVDA
Innovators in teamwork
Er is meer tussen hemel en aarde*

*Huren of kopen? Kijk op www.elkien.nl
Woningcorporatie
Technisch- natuurkundige berekeningen en ontwerpen
Makers van verbindingen
Jouw carrière, ons vak*

*Voor als u uzelf of een ander wilt versieren!
Christelijke woningstichting*

*Training en coaching. www.praktikos.nl
Het reisbureau voor u
Maakt plaatjes van gebouwen
Altijd een strak idee
www.groningen-seaports.com
Uitgevers/ www.lauwersmeerkoeier.nl*

Elkien: de woningcorporatie waar iedereen telt

Elkien is een corporatie met hart voor mensen, waar wonen meer is dan een huis alleen. Wonen is onlosmakelijk verbonden met leven. Elkien kijkt verder dan het verhuren en bouwen van woningen. De wijk of dorp waarin een woning staat is zeker ook belangrijk om prettig te kunnen wonen. Voorzieningen spelen daarbij een rol, maar ook de onderlinge contacten. Elkien wil mensen met elkaar verbinden. Vanuit onze betrokkenheid met mensen leveren wij een bijdrage aan een beter woon- en leefklimaat in de provincie Fryslân.

Met 18.000 huurwoningen in stad en platteland bieden wij ruime keus voor jong en oud, alleenstaanden en gezinnen. Onze woningen zijn verspreid over zes gemeenten: Súdwest Fryslân, Littenseradiel, Boarnsterhim, Opsterland, Leeuwarden en Smallingerland. Ruwweg de helft van de woningen staat in Leeuwarden, de andere helft bevindt zich in de andere gemeenten.

Bij Elkien werken ruim 200 medewerkers. Het hoofdkantoor is gevestigd in Heerenveen. Naast het hoofdkantoor hebben we vier vestigingen waar Adviseurs Wonen onze klanten persoonlijk te woord staan. De vestigingen bevinden zich in Leeuwarden, Bolsward, Gorredijk en Grou. Elkien heeft daarnaast een eigen Servicebedrijf met circa 36 onderhoudsmonteurs die zorgen voor het dagelijks onderhoud aan de woningen.

T 0900 9309 – www.elkien.nl

SIMPLON JONGERENHOTEL, GRONINGEN
SLEEPWORLD GRONINGEN
SOCIALE ZAKEN EN WERK,
WIJKTEAM CENTRUM
STATEMENT GRONINGEN
TANDARTSENPRAKTIJK DE VERBETERING, GRONINGEN
TEKSTLABEL, LEEUWARDEN
VERSLAVINGSZORG NOORD NEDERLAND,
WILLEM RIETMAN INTERIEUR, TYNAARLO
WWW.TERWILLE.NL

*Het low budgethotel voor toeristen en groepen
kwaliteit in slaapcomfort en garderobekasten
Als het gaat om Werk,
Inkomen en Zorg
Communicatie, adviesbureau, internet, intranet, media
Kies voor gave tanden
bedrijfsjournalistiek en zakelijk schrijfwerk
Verslaving is onze zorg www.vnn.nl
Meubelmakerij
De voordeur voor Chr. verslavingszorg*

10

Tekst & fotografie
BERTRAM E. BOL

We gaan niet naar Parijs...

Op vrijdag 29 juli werd de eerste finaledag van de Dutch Homeless Cup gespeeld op de Dam te Amsterdam. Voor aanvang stonden de Leeuwarder heren op de dertiende plaats, Groningen heren2 op de veertiende en Groningen heren1 op de twintigste plaats.

Zoals u de afgelopen maanden al heeft kunnen lezen in de Riepe waren vooral de Leeuwarder heren goed bezig. Ondanks dat aan het begin van de Dutch Homeless Cup (DHC), bij de speeldag in Eindhoven, het herenteam van Leeuwarden nog niet compleet was en dus niet mee speelde lukte het hen toch redelijk hoog op de ranglijst te komen. Ook alle regionale speeldagen waar dit team aan mee mocht doen werden door hen gewonnen, wat de spelers verschillende medailles en bekens opleverde (waaronder de wisselbeker van de regionale speeldag te Groningen).

Tot grote verbazing van de spelers en trainer van team Leeuwarden heren, Lody Roumbiak, bleek er na de speeldag in Utrecht geen geld meer te zijn voor verde-

re trainingen. De organisatie vanuit Leeuwarden, een samenwerking tussen VNN, ZIENN, LdH Leeuwarden en de gemeente, bleek na het missen van de eerste competitiespeeldag in Eindhoven nooit verwacht te hebben dat het team zo goed zou presteren dat ze aan de finaledagen deel zouden mogen nemen. Dit had tot gevolg dat er na de speeldag in Utrecht niet meer door de spelers getraind kon worden onder de bezielende leiding van Lody. Wel zijn de spelers zelf elke week bij elkaar gekomen om te trainen, maar de deskundige begeleiding van Lody werd hier zeer gemist. Het gevolg was dan ook dat de heren tijdens de eerste finaledag op de Dam minder goed speelden dan we ondertussen van hen gewend waren. Voor volgend jaar wordt dit beter geregeld, zo beloofden de begeleiders vanuit VNN.

Vrijdag 29 juli waren alleen de eerste zes teams van de ranglijst niet aanwezig, daar deze zich al direct geplaatst hadden voor de finaledag op 30 juli. Er werd gespeeld in vier Poules. De winnaars van Poule A speelde uiteindelijk tegen de winnaar van Poule D en de winnaar van Poule B tegen de winnaar van Poule C. De heren uit Leeuwarden waren ingedeeld in Poule A, samen met FC Lauwersgracht, Zwolle en Groningen heren¹. Hun eerste wedstrijd was tegen het team uit Zwolle. Net als bij de voorgaande dagen duurde het even voor de Leeuwarder heren in hun spel kwamen, maar toen ze eenmaal in hun ritme zaten vielen de doelpunten weer snel na elkaar. Uiteindelijk werd deze pot gewonnen met een eindstand van 7 – 12 voor Leeuwarden. Het team FC Lauwersgracht speelde hun eerste wedstrijd tegen Groningen heren¹, welke zij wonnen met 10 – 2. In de tweede wedstrijd speelden de Leeuwarder heren tegen Groningen heren¹, welke door Leeuwarden gewonnen werd met de eindcijfers 2 – 9. Ook FC Lauwersgracht won hun tweede wedstrijd, waardoor beide teams 6 punten hadden. In de laatste Poulewedstrijd moest dus blijken wie er als winnaar van de Poule door zou mogen. De jongens uit Leeuwarden hadden het zwaar tegen FC Lauwersgracht en in de rust stonden ze achter met 2 – 5. In de tweede helft kwamen de Leeuwarders tot een 6 – 6 stand, maar verloren toen hun concentratie en daarmee ook de wedstrijd. De eindstand werd 6 – 9, waarmee FC Lauwersgracht zich plaatste in de finaleronde van deze dag.

Voor deze dag waren er twee zogenaamde partnerteams samengesteld uit mensen van de KNVB en het Leger des Heils. De wedstrijden van deze teams telden niet mee voor de competitie en dat was maar goed ook, want het spel dat door deze teams werd vertoond was van een zeer hoog niveau. Vooral de spelers van het partnerteam van de KNVB dolden hun tegenstanders met hoogstaande tricks. Een genot om te zien en voor alle andere deelnemers iets om naar toe te werken!

Van Groningen heren² was maar één speler op komen dagen en dus werd besloten deze in het team van Groningen heren¹ mee te laten spelen. De damesteams uit Leeuwarden hebben zich jammer genoeg niet weten te plaatsen voor de damesfinale.

Op zaterdag werd er gespeeld door de eerste zes teams van de ranglijst en de twee winnaars van de vrijdag. De uiteindelijke finale werd gespeeld tussen het team Amsterdam Zuidoost en Harderwijk Noord-Veluwe. Na een zeer spannende 14 minuten won Amsterdam Zuidoost met 7 – 6.

De damesfinale werd gespeeld tussen de dames uit Amsterdam en de Utrecht Angels. Ook hier won het damesteam uit Amsterdam. Deze twee teams mogen Nederland dus gaan vertegenwoordigen in Parijs.

Tijdens de finaledag werd ook de nieuwe naam van de Dutch Homeless Cup bekend gemaakt. Dit omdat de benaming Dutch Homeless Cup de lading niet

echt meer dekte. Een groot deel van de spelers is namelijk niet meer daadwerkelijk dakloos, dit al dan niet mede door deelname. De nieuwe naam is Dutch Street Cup. Onder deze naam zal het toernooi volgend jaar dus gespeeld gaan worden. Ondertussen is ook al bekend dat ook Assen een team zal gaan leveren in 2012. We kunnen alleen maar hopen dat het Leeuwarden en Groningen volgend jaar ook weer gaat lukken teams bij elkaar te krijgen, zodat ook zij dan opnieuw kunnen strijden om het Nederlands straatvoetbal kampioenschap.

Tot grote verbazing van team Leeuwarden heren bleek er na de speeldag in Utrecht geen geld meer te zijn voor verdere trainingen

Jaap Krol (foto Reyer Boxem)

Keulen

Ik was in Keulen. Ik at in een Chinees restaurant en keek door het raam. Het regende. Op straat stopte een bus. Er stapten allemaal Japanners uit. Ze liepen op nieuwe gympen en hadden gemakkelijk zittende jasjes aan. Ze zouden de Dom gaan bekijken, want ze hadden allemaal een camera in handen. Typisch Japans, wist ik. Vanochtend gestart in Parijs, vandaag via Keulen naar Berlijn, morgen naar Praag om dan via München rechtstreeks naar vliegveld Charles de Gaulle in Parijs te racen. Maandag weer aan het werk immers. Ik moest dan ook een beetje lachen over zoveel toeristenijver en was trots op mijn Europees staatsburgerschap, dat op verfijnde wijze kennis en goede smaak in zich verenigde.

Toch moest ik naderhand wel bekennen dat ik zelf niet heel veel verder dan de Keulse dom was gekomen. Uiteraard plakte ik daar na de rijstafel nog wel een verantwoord museum aan vast, maar morgen zou het ook voor mij weer inpakken en wegwezen zijn.

Ik realiseerde me plotseling ook hoeveel mensen ik wel niet ken die Amerika

hebben gedaan. Een paar dagen New York, wat toeren naar de Niagara Falls en via het Witte Huis in Washington weer naar huis is eigenlijk een heel gewoon schema, vergelijkbaar met San Francisco – Las Vegas – Death Valley. Wie naar Schotland gaat, reist van Edinburgh naar de Ben Nevis v.v., wie naar China gaat, pakt Peking en de Chinese muur.

Wanneer ben je eigenlijk in een stad geweest? Een overnachting is niet voldoende. Je moet naar buurtcafés gaan, bij mensen thuis overnachten, de stadsbus nemen en alle musea mijden. Op straat gebeurt het niet alleen, op straat is de stad verder zo gewoon mogelijk – als je de afslag maar wilt nemen (en de afslag daar weer van).

Er stopten nog meer bussen. Poolse, Italiaanse, Franse, Nederlandse. Iedereen had hoge verwachtingen, want iedereen had de camera in aanslag. Iedereen droeg ook een gemakkelijk jasje en liep op nieuwe gympen. Ik voelde me geen Europees staatsburger meer, maar een onwaarschijnlijke toerist. Ik viel misschien niet op, maar onopvallende toeristen zijn de allergrootste. Het enige buitengewone gewone aan mij was dat ik maandag weer aan het werk moest.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij Lentis

GE KKEEN WERK

Ellende met behoud van regie

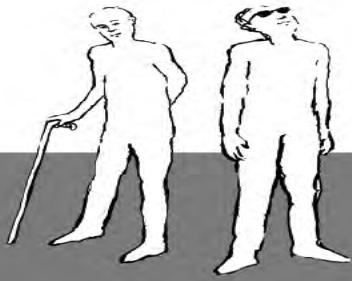
Ze is een en al vechtlust. De bewindvoerder die ze zelf heeft ingeschakeld moet niet denken dat ze zich alles laat welgevalen. Zo heeft ze er zelf voor gezorgd dat de bewindvoerder bij de gemeente heeft aangeklopt om haar recht op kwijtschelding te regelen. ‘Geloof me, als ik de bewindvoerder niet achter de broek had gezeten, had ik nu naar mijn geld kunnen fluiten.’ Vervolgens vraagt ze me of ik begrijp dat ze er zelf achteraan moet gaan terwijl het de bedoeling is dat juist degene die haar zaken moet regelen, dat doet. ‘Je kunt het gewoon niet aan ze overlaten.’ Hiermee bedoelt ze de instanties op wie ze terug moet vallen nadat ze door haar manische buien ernstige problemen heeft gekregen. Ze is verschillende keren in haar leven ontspoord geraakt doordat ze geen controle meer had over haar eigen energie. Ze ging dag en nacht door, werkte minstens twaalf uren per dag en dan nog was ze in haar dadendrang niet te stoppen. Totdat ze oververmoeid raakte en daardoor allerlei kostbare fouten maakte. “Manische opwindingsstoestand” werd uiteindelijk de conclusie en een opname in een ziekenhuis was nodig om tot rust te komen. Sinds die periode is ze niet meer in haar goede doen gekomen. De schulden die ze heeft opgebouwd zijn immens en vele mensen hebben haar de rug toegekeerd omdat ze hen in de manische periodes overvraagd heeft. Ze betaalt een dubbele prijs, één voor de ziekte en één voor de gevolgen. Het is voor haar bijna niet de verdragen dat ze na deze ziekteperiodes maatschappelijk bijna niet meer mee kan doen door de schade die ze tijdens de ziekte heeft opgelopen. Maar wat nog zwaarder weegt, is het feit dat ze haar leven niet zelf meer onder controle heeft. Ze moet medicijnen gebruiken die de ongebreidelde energie moeten indammen en moeten voorkomen dat ze weer onderuit gaat. Het is kiezen uit twee kwaden. Als ze geen medicijnen slikt, loopt ze het risico dat ze manisch wordt, en nu ze wel medicatie neemt ervaart ze de wereld alsof ze voorturend in een harnas leeft. De tabletten onderdrukken haar energie en het leven ervaart ze alsof er een grauwe sluier overheen ligt. Ze heeft meerdere keren aangegeven dat ze graag de energie zou willen voelen zoals ze die heeft wanneer ze helemaal losgaat, maar dat ze dan wel de rem er op wil kunnen houden. Helaas is dat voor haar niet weggelegd en heeft ze een deel van haar leven uit handen gegeven. Ze doet dat niet zonder slag of stoot. Iedereen die noodgedwongen met goede bedoelingen in haar leven is verschenen, kan rekenen op een flink portie wantrouwen. De hulpverlening moet niet denken dat ze zo maar wat kan voorschrijven en ze debatteert tijdens haar maandelijks gesprek met de verpleegkundige over de juistheid van haar behandeling. De psychiater die tijdens die gesprekken kortdurend aanschuift wordt door haar weggehoond als de ‘vrouw die kwam, zag en overwon, maar geen weet heeft van haar persoonlijk slagveld’. De bewindvoerder heeft volgens haar nauwelijks weet van haar leven en deze zou toch moeten begrijpen dat het niet nodig is dat zij hem voortdurend moet controleren. Ze heeft goed contact met haar zus maar begrijpt niet waarom het haar zus wel lukt om een goede zakenvrouw te zijn terwijl ze zelf niet verder is gekomen dan leven met schulden en geworstel met

symptomen. ‘Kun jij mij uitleggen waarom mijn zus, die toch zo’n beetje dezelfde genen heeft, wel een rijke carrière heeft gemaakt, en ik maar blijf worstelen met mezelf?’ Het is meer een statement verpakt in een vraag en hiermee laat ze zien dat ze zich er niet bij neerlegt dat zij nu juist degene is die ziek geworden is. Zo lang ze dit kan zeggen, wordt het enigszins draaglijk en kan ze de oorzaak van haar ziekte buiten zichzelf leggen. Natuurlijk wil ze een antwoord van me horen en mijn zwijgen en fronsende blik overtuigen haar in haar gelijk. Het is niet fair dat dit haar lot is en haar hulpverlener heeft er geen antwoord op. ‘Eigenlijk kunnen jullie niet veel meer dan mij pillen geven waar ik natuurlijk baat bij heb, maar die me tegelijk allerlei pro-

blemen geven. Eigenlijk kunnen jullie niet zo veel.’ Ze verwacht geen antwoord. Ze maakt voortdurend dit soort opmerkingen zodat ze haar eigen leed kan relativiseren of de schuld voor een deel buiten zichzelf kan houden. Het is de manier waarop rijke bestuurders dat doen wanneer ze de schuld voor de recessie in de economie bij de regering neerleggen en zelf de

bonussen in de zak steken. Het is een manier om je eigen vermeende recht te halen en de schuld voor het veroorzaakte leed buiten jezelf te zoeken. Ondertussen houdt je het idee dat jijzelf deugt en de ander niet.

De psychiater die tijdens gesprekken aanschuift wordt door haar weggehoond

DE LAMME EN DE BLINDE

Janpieter Buskes

Ontmoeting

In de koffieshop waar ik werk komen wonderlijke kostgangers. Waaronder Taco. Lange grijze haren, lange grijze baard, twee hoofddeksels over elkaar, kettingen, twee broeken van verschillende lengte en met mooi weer op skates. Taco is een Rasta. Een volbloed. Te pas en te onpas profeteert hij uit het werk van Bob Marley. Hij zegt net te veel verstandige en mooie dingen om gestoord te zijn maar hij is ook niet "normaal". Het is alsof er een wervelwind binnenkomt. Een wervelwind of love. Huggend en boxend begroet hij allen die aanwezig zijn. Om vervolgens zingend, dansend en trommelend de ruimte te vullen met zijn aanwezigheid.

In het rookhokje achter hem zit een Duitse vrouw. Een zonderlinge vrouw. Onverzorgd wild grijs haar, een jaar of zestig. Komt al jaren bij ons. Ze heeft een afwerende wat

bozige energie om zich heen hangen. Onder dat alles vermoed ik echter vriendelijkheid. Ik heb haar ooit op de markt in Oldenburg in haar eentje op een bankje zien zitten. Daar overzag ze stoïcijns maar streng het tumult.

Ik ben in een open bui en knik naar haar. Als ze lacht zie ik haar verwoeste gebit. Even later zit ze aan de bar en drinkt haar koffie. Ik kijk naar haar en voor het eerst in al die jaren maak ik contact. Contact dat de bestelling van weed of koffie overstijgt. 'Wie gefälts?', vraag ik haar. Ze kijkt me aan, knikt richting Taco en zegt in het Duits dat het erg druk is. Het is me niet helemaal duidelijk wat ze bedoelt, dus ik vraag of ze de stad te druk vindt. Het is roze zaterdag. Dan vertelt ze met een vies gezicht dat Duitsers veel te drukke mensen zijn en dat ze speciaal naar Nederland komt voor de rust maar dat hij, ze knikt weer naar Taco, veel te druk is.

Ze is scherp, zelfs wat bits. Deze vrouw doet geen water bij de wijn. Taco lacht haar vriendelijk toe en zegt met Duitse tongval: 'Ja ja, ADHD, ADHD'. Hij legt zijn handen tegen elkaar voor zijn borst als een Indiër en maakt een buiging. Taco laat zich niet definiëren, hij weet dat hij druk is. Ik zie hem zoeken naar een oplossing. De Duitse vrouw blijft afwerend en ik zie dat Taco het loslaat. Later hoor ik van een collega dat ze bij het verlaten van de zaak elkaar de hand hebben geschud.

14

Armin

Psycholoog Armin vluchtte in 1998 van Iran naar Nederland. Over het randje van zijn bril kijkt hij vol verwondering naar de Nederlandse samenleving.

Interpretatie van een droom

Een veilige plek en een aardig comfortabele. Een steunpunt, een veilige schuilplaats waar onze gesloten lippen lachen, vruchtbaar worden. Er is geen plaats in deze wereld, die zo intiem is als thuis. Er is niemand, die net als thuis proeft als een oude vriendschap.

Ik ben verteller van liefde en jij bent het beste woord ter wereld. Thuis. De mooiste droom, met elke ademhaling, denk ik dat ik je heb. De hemel is kleurloos als ik je heb. De wereld is prachtig als ik jou nog een keer heb.

Om jou te hebben, neem ik het schijnsel van de maan.
Om jou te hebben, breek ik de regels van de weg en doorkruis ik de zwarte nacht.
Om jou te hebben, tel ik de seconden.

Om jou te hebben, kom ik duizenden keer van mijn leven weer.
Om jou te zien, verlaat ik de wereld.
Door jou nogmaals te zien, krijg ik mijn leven terug.

Ik schreeuw jouw naam in de oren van de berg, de akker en de woestijn. En ik laat iedereen weten dat je de enige bent, die ik wil hebben. Ik ben gevangen door jouw liefde. In deze wereld ben je de enige die ik niet heb en ik laat je niet meer alleen zijn.

Voor alle daklozen ter wereld.

Overlast voor de winkel

tekst SAFFIRA RIJKEE
fotografie SXC.HU.

15

Ze doemen de laatste tijd weer overal op: straatkranten op plekken waar ze niet horen te zijn, voor winkels waar ze geen afspraken mee hebben gemaakt. Verschillende lezers trokken al aan de bel: ‘Waar is mijn Riepeverkoper?’ Erg vervelend, niet in de laatste plaats voor alle winkeliers waar wij goede contacten mee hebben en die ineens een vreemde verkoper met een soms nog vreemdere krant voor hun deur aantreffen.

Piraterij is een misdrijf, luidt de slogan tegenwoordig op vele legale dvd's. Nu willen we niet zover gaan om te stellen dat wat piraten-straatkrantverkopers doen een misdrijf is, maar wat met de slogan voorafgaand aan films bedoeld wordt is dat je met het illegaal downloaden en branden van muziek en films, anderen beroofd van hun inkomen. En dat is precies wat onze Riepeverkopers gebeurt als ze van hun plek worden verjaagd door concurrerende straatkrantverkopers die geen recht hebben op die plek. Ze lopen inkomen en, vooral niet te vergeten, dagbesteding mis.

Want dat is een belangrijk doel van de Riepe: mensen structuur bieden, een werkdag zeg maar. Iets om voor op te staan, om na een dag verkopen weer met een voldaan gevoel naar huis te gaan. Zo doen ze weer contacten op, zijn ze weer onder de mensen. Resocialiseren eigenlijk. Maar dat wordt moeilijk als je op een dag vol goede moed op je werkplek aankomt en daar ineens iemand anders staat, met een andere straatkrant. Iemand die weigert te vertrekken onder het motto: de straat is van iedereen.

Winkeliers die Riepeverkopers voor hun deur hebben staan weten ook van dit belangrijke doel van de Riepe: het resocialiseren van haar verkopers. Zij zijn op de hoogte van het belang van het verkopen van de Riepe voor onze verkopers, daarom staan ze

het ook toe. Ze vinden het belangrijk dat deze mensen een kans krijgen. Wij op onze beurt vinden het belangrijk dat er duidelijke afspraken zijn en dat de winkelier, mocht er eens overlast zijn, weet wie er voor zijn winkel staat zodat hij dit meteen aan ons kan doorgeven. Wordt ook moeilijk als de vaste Riepeverkoper is verjaagd en er plotseling een vreemdeling staat te venten voor de winkelier zijn deur. Een vreemdeling die niet bekend is bij de Riepe, en die we dus ook geen sancties kunnen opleggen.

Daar komt nog bij dat de Riepe altijd handelt over onderwerpen die in de regio spelen, of in ieder geval over zaken die voor mensen in Groningen, Friesland en Drenthe interessant zijn. Onze regionale binding is sterk: ontzettend veel mensen dragen dit blad een warm hart toe. Onze geschiedenis gaat dan ook al veertien jaar terug. Piratenkranten staan daarentegen vol met algemene verhalen – soms zelfs met enkel en alleen advertenties – verkopers staan door het hele land en afspraken valt er niet mee te maken.

Een bijzonder vervelend probleem al met al, waar we helaas niet zoveel aan kunnen doen. Behalve u, als lezer, er nogmaals op wijzen dat u echt alleen een straatkrant moet kopen van iemand met een badge. Dan weet u zeker dat u niet met een piraat van doen heeft.

tekst RIET VERHOEVEN
fotografie SUSAN SCHULS

Thuisbegeleiding door Limor

Een huis in een dorp op de grens van Drenthe en Overijssel waar dieren letterlijk een grote plek in nemen en zo ook in het hart van de bewoonster. Ze stelt zich voor als Maria want ze wil niet herkenbaar aan dit interview meewerken. Ze is ruim vijftig, ze ziet er veel jonger uit, en gescheiden moeder van vier kinderen waarvan de jongste nog thuis woont. Vandaag is de wekelijkse afspraak met Bettina Postma van Limor die haar thuisbegeleiding geeft. Het klikt heel goed tussen Maria en Limor. Zó goed zelfs dat ze als vrijwilligster een aantal taken voor deze organisatie vervult.

Maria: 'Ik ben geboren in de Randstad en woon sinds mijn veertiende in het Noorden. Ik ben enig kind omdat er vier kinderen vroegtijdig overleden zijn; ze droegen allemaal mijn roepnaam. Ik ben door een inwonende opa misbruikt en omdat ik me thuis niet veilig voelde zwierf ik veel op straat. Toen mijn vader, die psychische problemen had, opgenomen werd sloot mijn moeder zich in huis op. Ik heb toen een jaar in een internaat gewoond waar de drie r's regeerden: rust, reinheid en regelmaat. Ik was toen negen jaar. Toen ik weer thuis kwam, dreigde mijn moeder met het kinderkuis als ze vond dat ik gestraft moest worden. Ik was heel vaak alleen en dat werkt nog door tot op de dag vandaag. Ik heb nog steeds angst om alleen te zijn. Daardoor heb ik geen rust in mezelf: er moet altijd nog iets te doen zijn. Eigenlijk kon mijn moeder alleen baby'tjes aan, als een kindje ouder werd kon ze daarmee niet "dealen". Toen we in dit dorp gingen wonen

kwam er een tuinman die zijn handen ook niet thuisield. Het erge was dat mijn ouders mij niet geloofden en de tuinman gewoon aanhielden. In die tijd zocht ik bescherming bij anderen en gedroeg ik me wel wat raar; daar kan ik me nu nog wel voor schamen’.

‘Ik ging naar de huishoudschool, maar op mijn vijftiende moest ik er af om mijn moeder te verzorgen, die ziekelijk was. Toen ik achttien was voelde ik me heel depressief en suïcidaal. Ik ben toen uit de kring van mijn ouders weggegaan en zocht een partner buiten de Jehova-getuigen. Ik ging samenwonen en trouwde op mijn twintigste. Mijn ouders gingen naar een bejaardenwoning en wij trokken in het huis van mijn ouders; ik woon er nog steeds. Ons eerste kind, een dochter, werd geboren. Omdat mijn vader opnieuw opgenomen werd, kwam mijn moeder weer bij ons inwonen. Later kwam mijn vader ook. Toen ik in verwachting was van onze tweede gingen mijn ouders boos naar een verzorgingshuis met de woorden: “Je stopt ons weg!” Mijn man werd werkloos en ik ging in een fabriek werken en later in de zorg. We hadden inmiddels vier kinderen waarvan twee met de diagnose adhd, één met een autistische stoornis erbij. Mijn man boycotte elke vorm van behandeling. Als ik nu terugkijk dan had mijn ex-man veel van het vernederende gedrag van mijn moeder, dus alles ging eigenlijk gewoon door. Hij terroriseerde de kinderen en sloeg met name onze jongste zoon.’

‘Omdat er brood op de plank moest komen werkte ik steeds en werd ik onder andere woonbegeleider bij verstandelijk gehandicapten. Ik twijfelde sterk aan mijn huwelijk, maar wist dat relatietherapie niet haalbaar was. Toch besloot ik te blijven want ik had trouw gezworen in goede en in slechte dagen. Trouw was voor mijn ex-man een rekbaar begrip. Toen ik achter een aantal affaires kwam, heb ik een verzoek tot scheiding ingediend. Hij wist alles nog twee jaar te rekken en was onvindbaar toen hij alimentatie voor de kinderen moest betalen. Inmiddels was mijn contract bij de zorginstelling afgelopen en had ik dat geld dus heel erg nodig. Gelukkig kon ik wel in mijn ouderlijk huis blijven wonen. Omdat ik dyslectisch ben regelde mijn man alle administratie. Toen hij wegging bleek dat er twee banendozen met ongeopende post onder ons bed stonden met niet betaalde bekeuringen en rekeningen en aanmaningen vanwege hypotheekachterstand. Ik was teneinde raad en heb toen een dag en een nacht op straat rondgezworven. De berg was te hoog!’

‘Toch nam ik mijn verantwoording en zorgde voor mijn gezin. Zo moest ik naar de voedselbank en dat was een heel hoge drempel. Een vrijwilligster daar, die wel wat van mijn achtergrond vermoedde, drukte op een zeker moment een folder van Limor in mijn hand.

Ik las iets over woonbegeleiding als je huis niet op orde was, of als je schulden had en je huishoudgeld veel te krap was. Het gaf me een dubbel gevoel dit zo te lezen, want het was ook op mij van toepassing. Ook ik schrok van elke deurbel want misschien stond de deurwaarder op de stoep. En de brievenbus was ook niet mijn vriend; er kon een dreigbrief op de deurmat vallen. Toch heb ik de stoupe schoenen aangetrokken en heb contact met Limor gelegd. Hun eerste insteek was om mijn administratie op orde te krijgen en schulphulpverlening op te starten. In het begin, dat is nu zo’n vijf jaar geleden, zag ik steeds andere gezichten. Er waren veel mutaties en dat beviel me helemaal niet en dat heb ik ook laten horen. Daar is wel adequaat op gereageerd, want Bettina is nu mijn vaste praatpaal. Het gevolg van mijn geuite onvrede was dat ik benaderd werd voor vrijwilligerswerk op het terrein van cliëntenbelangen. Ik heb er ja op gezegd, want zo kon ik iets terugdoen. Iets negatiefs is zo omgebouwd tot iets positiefs!’

Bettina Postma is 31 jaar en heeft de HBO-opleiding Sociaal Pedagogisch Hulpverlening afgerond. Ze was eerst assistent-begeleider in een woonvoorziening te Assen, maar bij Limor kon zij zich verbeteren. Zij heeft eenmaal per week thuis contact met Maria en daarnaast per telefoon of e-mail. ‘Ik ben doorgedaan met het ondersteunen op het terrein van administratie. Voorgangers hadden daar samen met Maria een begin mee gemaakt. Die doelstelling is gehaald, want Maria heeft de zaken nu op orde en houdt dat ook vol. Een nieuwe doelstelling is om haar psychische conditie stabiel te houden als haar ex of de kinderen problemen geven. Ik zorg ervoor dat er niet teveel spoken in het hoofd blijven ronddwalen. Ik geef geen oplossingen, maar door te luisteren en feedback te geven ontwikkelt Maria haar eigen aanpak. We formuleren samen antwoorden op emotionele mails en zorgen dat het zakelijk klinkt. Soms verbaas ik me over de dingen, die zich in dit huis afspelen en dat zeg ik dan ook. De zorg voor Maria wordt door de AWBZ gefinancierd. Ik maak van alle huisbezoeken een rapportage en die geeft bespreekpunten voor een volgende keer. Bij ingewikkelde financiële zaken kan ik een collega raadplegen, die voorheen in het bankwezen werkte en bij de GKB. Dit werk ligt me heel erg, omdat het echt resultaten geeft. Als ik zie welke strijdlust Maria heeft en hoe ze het roer weer zelf wil overnemen, dan motiveert me dat zeer!’

‘Ik moest naar de voedselbank: dat was een heel hoge drempel’

Voor de Riepelezers heeft Maria deze boodschap: ‘Als je voelt dat je afglijdt en je dreigt op straat terecht te komen trek dan aan de bel. Limor heeft me er echt doorheen gesleurd, toen ik geen uitweg meer zag. De hulp gebeurt op basis van gelijkwaardigheid: je bent geen geval, maar je wordt als persoon gezien. Er wordt met je meegekeken en je wordt ondersteund om zelf de situatie waarin je zit te veranderen. En je hebt een klankbord, want je kinderen moet je niet met alle problemen belasten!’

Limor is een erkende instelling die zorg biedt in Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Zuid-Holland. Er wordt hulp geboden op maat op basis van een persoonlijk begeleidingsplan. Doel is dat mensen weer regie gaan voeren over hun eigen leven. Voor Groningen en Drenthe is Limor bereikbaar via 050-5752730, voor Friesland is dit 058-2151694. Zie ook www.limor.nl. Onder Contact kan men zich via een formulier aanmelden voor hulp en advies.

Kunst op straat

18

Het oude Vliet in Leeuwarden

tekst EDDY SIKMA
fotografie PÉ CHAN

Eerder is in deze rubriek al eens een muurschildering besproken die uitgevoerd is door Klaas Lageweg. Het betrof een schildering over duurzame energie aan het Zuiderplein. Sinds kort is de stad verrijkt met een wandvullende voorstelling over het oude Vliet, op een zijmuur van een flatgebouw aan de Esdoornstraat, hoek Poppeweg. Deze laatste is een dwarsstraat van het Vliet.

Toen de binnenstad van Leeuwarden (vroeger de gehele stad dus) nog binnen de wallen lag, had je maar een paar buitenbuurten. Eén er van was het Vliet. Een van oorsprong middeleeuws riviertje dat in de zestiende en zeventiende eeuw uitgroeide tot een buitenbuurt. Een aangenamer belastingklimaat (stedelijke heffingen) en bedrijfjes die in de stad moeilijk werden getolereerd, waren de motor achter deze ontwikkeling. Aan weerszijden van het Vliet (Noord- en Zuidvliet) had je de pakhuizen, werkplaatsen, werfjes, enzovoort. Ook de volksbuurten ontstonden hier, waarvan de zogenaamde “Weerklank” wel een van de meest kenmerkende was. In de negentiende eeuw kwamen er ook fabrieken langs het Vliet, veelal vergrotingen van al bestaande activiteiten als meelpakhuizen, graanfactoren, touwslagerijen en door molens aangedreven houtslagerijen. Het volkse leven heeft het hier tot in de jaren '60 van de vorige eeuw volgehouden. In 1969 is het Vliet gedempt en nu is het een doorgangsweg van de rondweg naar de binnenstad.

Op de wandschildering zien we links de naam “Koningsbergen” staan. Dit voormalige graanpakhuis staat aan het Zuidvliet. Er is nu een architectenbureau in gevestigd. Naast het pand staan de pakhuizen “Friesland” en “Groningen”. Fraaie oude architectuur.

Koningsbergen heet nu Kaliningrad. Het is een Russische enclave bij de Baltische Staten. Door de graanhandel had Leeuwarden meer Russische pakhuisnamen. In 1981 brandde aan de Hoekstersingel pakhuis Rusland af, bestaande uit drie gedeelten: Riga, Rusland en Odessa.

Aan de rechterzijde op de wandschildering zien we de molenactiviteiten. Het Vliet had veel molens, die in de twintigste eeuw allemaal ontmanteld zijn. Eén molenromp is er nog, achteraan op het Vliet. Hier zat jarenlang machinefabriek H. van Duuren. Onlangs is dit overblijfsel gerestaureerd in een moderne zakelijke stijl.

In het midden zien we “Schilkampen”. Daar waar het Vliet overging in Kurkemeer en Nieuwe Kanaal (Tijnje) lag (en ligt) dit buurtje. Het beroemde “heechhoutsje” (hoog voetgangersbruggetje) is ook afgebeeld.

Al met al een wandschildering die het artistieke element en het historische gegeven combineert. Ik schat in dat het door de bewoners wordt gewaardeerd.

RECHT

& KROM

IEK WERK ALS KLOOTZAK

Rechercheur: 'Heeft u een relatie?'

Verdachte: 'Nee, op dit moment niet, ik ben getrouwd.'

Rechercheur: 'Is dat geen relatie dan?'

Verdachte: 'Oh eh, jawel maar ik dacht dat u een vriendin bedoelde.'

Strafzaken gaan over moeilijke en zware onderwerpen. Is het niet het misdrijf waarvan je zwaar moedig wordt, dan is het wel weer de achtergrond van de verdachte en anders wel de gevolgen voor het slachtoffer. Altijd wel weer wat. Toch is het niet alleen kommer en kwel. Er valt ook wel eens wat te lachen. Ook in het strafrecht zit humor en niet alleen galgenhumor. Sommige verdachten kunnen onverwachts leuk uit de hoek komen. Soms kan het ook een opmerking van een rechter zijn.

Ooit stond ik met twee jongens voor de rechter die iemand hadden geslagen op het station. Jongens van achttien, woordenwisseling, niet voor elkaar onder willen doen en een paar klappen later was het al weer over. Maar de politie zag het op camera en herkende de jongens en dus viel er een dagvaarding in de bus. Er zat een foto van een dik blauw oog in het dossier. Het oog van de aangever. De beide jongens waren druk bezig de rechter uit te leggen dat het echt allemaal anders lag dan het leek. Er was wel wat geduwd maar er waren zeker geen 'echte' klappen uitgedeeld. De rechter hoorde het aan en vroeg rustig of de jongens even naar voren wilden komen om de foto in het dossier te komen bekijken. De jongens liepen wat onwennig door de zaal naar voren. Ze bekeken de foto en de rechter zei: 'Ga maar

'Zulk letsel krijg je volgens mij niet als een duif op je kop schijt of wel?'

weer zitten en kijk mij even aan. Zulk letsel krijg je volgens mij niet als een duif op je kop schijt of wel?'

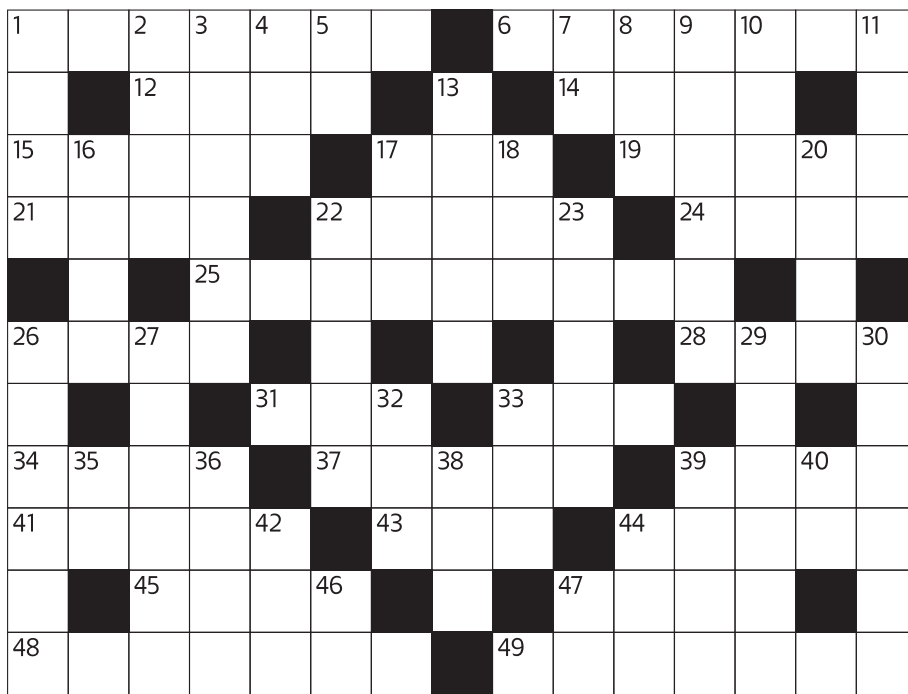
Ook in dossiers kom je soms vreemde stukken tekst tegen. Volgens een agent had een verslaafde cliënt van mij meerdere LSD-schermen gestolen uit een bedrijf. Als het zo was geweest, dan had 'ie de buit van zijn leven gehad, schat ik. Ook een taalbarrière kan er voor zorgen dat een uitspraak een onbedoeld grappig effect heeft. Ooit was ik met Dian bij de rechter. Dian kwam uit Bosnië.

Een neef van hem had zijn BMW geleend, terwijl Dian een weekendje weg

was met zijn vrouw. Hij had zijn neef nog op het hart gedrukt voorzichtig te zijn, omdat al zijn spaargeld in die BMW zat. De neef van Dian bleek zich met hele andere zaken bezig te houden dan Dian. Hij had twee meisjes uit Duitsland opgehaald die hier in de prostitutie waren gaan werken. Neef werd aangehouden op verdenking van vrouwenhandel. De BMW van Dian werd in beslag genomen. Dian werd gek. Helemaal toen hij het standpunt van de officier van justitie hoorde. Die wilde de auto niet teruggeven. Hij had het vermoeden dat Dian een dergelijk luxe BMW nooit zelf kon betalen en dat de wagen eigenlijk van zijn neef was en was betaald met de opbrengsten van zijn werk als pooier. Dian die vaak dubbele diensten draaide en zwaar fysiek werk deed, ontplofte. Toen de rechter hem vroeg waarom hij zo woest reageerde, probeerde hij, met een accent als Martin Simek en in hoog tempo te vertellen dat hij zich kapot werkte, dat zijn rug bijna versleten was en dat het zijn eigen verdiende geld was waarmee de BMW was gekocht. Toen de rechter zei dat hij het niet kon volgen en vroeg of Dian het nog één keer kort kon uitleggen, stond hij op, keek naar de officier en riep: 'Het ies mijn auto. Iek werk als klootzak!' Nadat hij eindelijk gekalmeerd was, vroeg de rechter hem rustig: 'En waar werkt u precies als klootzak?'

Heiko Eckert is werkzaam als strafrechtsspecialist bij Eckert & Van der Zee advocaten.
Het adres van het kantoor is Martinikerhof 27, telefoonnummer 050-3188750

Heiko Eckert

kruiswoordcrypto

de cryptische omschrijvingen zijn vet gedrukt!

Oplossing augustus 2011

Horizontaal:

1 Monster(Z.H.), 6 mal-loot, 12 hort, 13 rail, 14 cl, 16 poel, 18 kind, 19 mi, 20 Hun(nen), 22 ontslag, 24 Bos, 25 tiran, 27 som, 28 Schot, 30 stolp, 33 tsa, 35 fluks, 38 lef, 39 afmaker, 42 Ton, 43 ar, 44 graf, 45 slak, 47 pa, 48 kies, 49 anus, 51 partner, 52 on-klaar.

Verticaal:

1 macht, 2 N.H., 3 sop, 4 troon, 5 eten, 7 aria, 8 langs, 9 lid(dek-sel), 10 O.L., 11 twist, 15 luister!, 17 lts, 18 KLM, 19 moorkop, 21 nr., 23 soesa, 24 bh, 26 aal, 29 col, 30 slaap, 31 of, 32 paren, 33 TMF, 34 aks, 35 frank, 36 ut, 37 snaar, 40 fase, 41 elan, 44 git, 46 kul, 48 kr., 50 s.a.

HORIZONTAAL:

1 **zegt ja of nee tegen een kogeltje**, 6 **wedstrijden op een beurs**, 12 **treffend**, 14 **wapen**, 15 **men werd gewaarschuwd maar zat reeds zonder**, 17 **deel van de wet**, 19 **tafereel voor een select groepje**, 21 **strook**, 22 **muntzijde**, 24 **gloeiend**, 25 **getild**, 26 **waarmerken**, 28 **meubel**, 31 **griffel**, 33 **hoort aan ieder kopje**, 34 **de klap klonk angstaanjagend hard**, 37 **ruzie op de dansvloer**, 39 **Duitse rivier**, 41 **toegangsweg**, 43 **gewicht**, 44 **rij**, 45 **plaats in Noord-Brabant**, 47 **Italiaanse zigeuners**, 48 **holle vaten zeuren het hardst**, 49 **plaats in Gelderland**.

VERTICAAL:

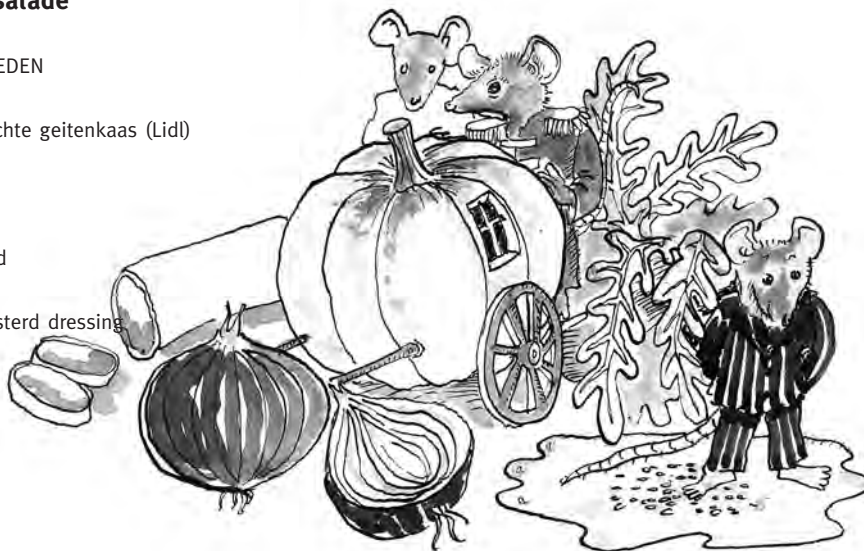
1 **geel, rood, een fuif die eruit springt**, 2 **Aziatisch land**, 3 **veel geld voor een voertuig van papier**, 4 **toiletgerei**, 5 **sportevenement**, 7 **sportevenement**, 8 **kunstwerk**, 9 **van die kant heeft sociale betrokkenheid géén voorrang**, 10 **verwonding**, 11 **ontkenning ter bevestiging**, 13 **lichtgebouwd**, 16 **gevaarlijk verband**, 17 **groet**, 18 **vlekenwater**, 20 **bladader**, 22 **de vertegenwoordiger was blauw**, 23 **die vreemdeling viel gevaarlijk!**, 26 **heeft koortsachtige haast**, 27 **men wil geen twee drankjes op het Groninger land**, 29 **service in het magazijn**, 30 **van die grond z'n draai vinden**, 32 **Engels telwoord**, 33 **plaats in Noord-Brabant**, 35 **Amsterdams Peil**, 36 **Frans schrijver**, 38 **deel van een fuik**, 39 **bij**, 40 **zoogdier**, 42 **voorzetsel**, 44 **het plakt en haalt iets weg**, 46 **edelgas**, 47 **reeks**.

De keuken van Carlien

Pompoensalade

BENODIGDHEDEN

- rolletje zachte geitenkaas (Lidl)
- olijfolie
- pompoen
- rode uien
- komijnzaad
- rucola
- honingmosterd dressing

Per persoon zo'n 200 gram pompoen in blokjes rekenen. Een of twee rode uien in grove stukken en een koffielepel komijnzaad door elkaar scheppen met de pompoen. Met een flinke scheut olijfolie erover in een ovenschaal 20 minuten in de oven zetten op 200 graden (stand 4). Halverwege even omscheppen. Op de borden doe je wat rucola of andere sla. Schep daar de geroosterde pompoen overheen en kruimel er flink wat zachte geitenkaas over, plus een paar eetlepels honingmosterd dressing. Eventueel nog wat in stukjes gesneden selderijstengel en walnoten toevoegen. Is erg lekker. Eet smakelijk!

Mien kiek op Koartn

Met de trekking van tarotkaarten worden, vanachter de sluier van de toekomst, krachten zichtbaar die van invloed zijn in de maand:

21/08-20/09: Maagd

Om persoonlijke groei te kunnen bewerkstelligen zul je soms als een slang je 'oude huid' moeten afwerpen. Dit is een herinnering aan jou dat het tijd is dat je jezelf ruimte moet geven om te veranderen. Verzet je er niet langer tegen en denk liever aan de vele nieuwe mogelijkheden.

21/09-20/10: Weegschaal

Soms zie je het leven als één grote grap. Maar wijsheid en dwaasheid liggen erg dichtbij elkaar. Het is aan jou om deze in balans te houden, ook al is dat niet altijd eenvoudig. Verlies vooral je gevoel voor humor niet, want het leven zal nog wel vaker geintjes met je uithalen.

21/10-20/11: Schorpioen

Je lijkt je op dit moment met duizend en één dingen bezig te houden. Je kunt beter jezelf wat prioriteiten stellen, voordat je door de bomen het bos niet meer ziet. Concentreer je voorlopig op één ding tegelijk en zorg dat je duidelijk voor ogen hebt wat en vooral hoe je het wilt hebben.

21/11-20/12: Boogschutter

De komende tijd zal je een soort lichtvoetigheid ervaren waardoor alles even net wat makkelijker lijkt te gaan. Zelfs de alledaagse ergernissen lijken bijna onwerkelijk. Maak er goed gebruik van en plant het zaad van je ideeën in deze vruchtbare omstandigheden.

21/12-20/01: Steenbok

Je intuïtie en fijngevoeligheid lijken de laatste tijd bijzonder in kracht toegenomen. Niet alleen voel je al van verre aan wie er te vertrouwen is en wie niet, je lijkt ook aardig wat inzicht te krijgen in wat men mogelijk van plan is. Profiteer ervan dat jij anderen voor kunt zijn.

21/01-20/02: Waterman

Het lijkt erop dat je binnenkort te maken gaat krijgen met flarden van oud karma. Het kan zijn dat je daardoor vaker een déjà vu kunt krijgen. Ook doen bepaalde ontmoetingen een belletje afgaan. Laat je niet verwarren door alle indrukken, alles zal vanzelf duidelijk worden.

21/02-20/03: Vissen

Word je niet eens moe van al dat gekaker? Het lijkt bijna alsof je erg je best doet om het zoals alle anderen te doen. Ben je soms vergeten dat jouw eigen unieke wijze nog altijd het beste voor je werkt? Volg je weg op je eigen tempo, want anders loop je jezelf nog eens voorbij.

September

21/03-20/04: Ram

Als jij uit je schulp komt zal er een wereld zal voor je opengaan. Het wordt tijd dat je beseft dat je iets belangrijks zal mislopen als jij je nog langer zo passief opstelt. Zolang je nu maar in beweging komt, dan mag je best voor het gemakkelijkste pad kiezen.

21/04-20/05: Stier

Komende tijd lijkt oud zeer de kop op te steken en dit maakt soms emoties los die je niet zo eenvoudig kunt plaatsen. Het is belangrijk dat je let op wat je droomt, er zitten verborgen boodschappen in die je meer over de oorsprong van al die gevoelens kunnen vertellen.

21/05-20/06: Tweelingen

Jij weet wat je wilt en je zult het krijgen en liever gisteren al dan vandaag. Tijd om spijkers met koppen te slaan. Voor je omgeving lijkt het misschien een dwaze impuls, maar voor jou is het een geweldige gelegenheid om op zakelijk gebied succes te oogsten. Dus laat ze maar kletsen.

21/06-20/07: Kreeft

Maak je niet zo'n zorgen over de toekomst als je daardoor de écht belangrijke dingen over het hoofd lijkt te zien. Misschien wel iemand die zich al jaren recht voor je neus bevindt. Dus stop met kniezen en kijk eens om je heen. Wie weet zie je de uitgestoken hand nog op tijd.

21/07-20/08: Leeuw

Binnenkort kan een bepaalde kwestie mogelijk tot een probleem uitgroeien, als je er niet de juiste aandacht aan schenkt. Misschien is een beetje hulp al voldoende. Alles wat je hoeft te doen is iemand die je vertrouwt te vragen om raad. Twee weten tenslotte meer dan één.

Zoek de 15 verschillen

